

Marcel Levi

Wellicht moet de organisatie van de zorg buiten kantoor tijden worden aangepast

VINCENT BOON

Maandagmorgenproduct

In zijn boek *Wheels* uit 1971 introduceert Arthur Hailey de term *monday morning cars*. Auto's die op maandag zijn gemaakt, hebben meer gebreken en vaker reparaties nodig dan auto's die op andere dagen worden gefabriceerd. Hailey schrijft dit toe aan het feit dat op maandag fabrieksmedewerkers vaker afwezig zijn of minder geconcentreerd hun werk doen als gevolg van de sociale activiteiten gedurende het weekend. In de *British Medical Journal* van afgelopen maand blijkt dat de geneeskunde ook haar maandagmorgenproducten kent. Patiënten die een electieve operatie ondergingen op een vrijdag, hadden een ruim 40 procent hoger risico op overlijden dan patiënten die op maandag werden geopereerd. De auteurs hypothetiseren dat tijdens het weekend de postoperatieve zorg en snelle identificatie van eventuele complicaties minder goed verloopt. Deze observatie past naadloos in een hele serie onderzoeken die aantonen dat medische zorg 's avonds of in het weekend een slechtere uitkomst kent dan medische zorg tijdens kantooruren, uiteraard gecorrigeerd voor de ernst van de aandoeningen. Of het nu gaat om spoedgevallen, intensieve opnames of bevallingen, in alle gevallen is de uitkomst (vaak zelfs overleving) beter tijdens werkdagen dan tijdens weekend-, avond- en nachtdiensten.

Met een steeds complexer wordende geneeskunde en ons streven die toch zo goed en foutloos mogelijk uit te voeren, moet wellicht onze huidige organisatie van geneeskundige zorg buiten kantooruren worden aangepast. Stelt u zich het ongelukkige

moment voor dat een pneumokok uit uw neus verdwaalt en in uw nabijgelegen hersenvliezen terechtkomt. Pneumokokkenmeningitis is een extreem ernstige aandoening met soms zeer ernstige consequenties. Wie wil er dan niet snel door een ervaren neuroloog beoordeeld worden en onmiddellijk een foutloze liquorpunctie uitgevoerd krijgen, waarna binnen enkele minuten de juiste antibiotica kunnen worden gegeven? De realiteit is echter dat u 's avonds of in het weekend als 'neuroloog' een kortgeleden begonnen en dus – uiteraard – onervaren arts-assistent kunt treffen, waarbij ik nog niet weet of deze behandeling dan wel zo snel en foutloos zal plaatsvinden.

Kortom, specialistische geneeskunde vraagt ervaren specialisten, 24 uur per dag en 7 dagen per week. We komen niet meer weg met minder ervaren artsen-in-opleiding in huis die werken met telefonische aanwijzingen van ervaren specialisten die thuis uitrusten van een dag polikliniek waar ze veel minder zieke mensen hebben gezien dan de arts-assistent op de spoedeisende hulp aantreft. Het is voor veel specialismen tijd voor *round-the-clock* aanwezigheid van specialisten in het ziekenhuis. Dat kan natuurlijk alleen als we de spoedeisende hulp buiten kantooruren in ons hele kleine landje veel meer concentreren en aldus 24 uur per dag en 7 dagen per week fatsoenlijk met de meest competente artsen en specialisten kunnen bemensen. Liever minder nabij maar wel hele goede (spoedeisende) hulp, dan weliswaar iets dichterbij huis medische zorg die niet aan de gewenste standaarden kan voldoen. ■